

КОНЦЕПЦИЯ НА МЕДИАЦИЯТА

В държавите от ЕС използването на алтернативни способи за извънсъдебно разрешаване на спорове ежегодно се увеличава. За това спомагат правните механизми, създадени на европейско ниво.

Все по-често се поставя въпросът дали всички спорове трябва да се разглеждат от съда? Има ли спорове, чието разрешаване би било по-ефективно чрез ползване на извънсъдебни способи за решаване?

Медиацията, като един от най-ефективните методи за алтернативно разрешаване на спорове все повече намира своето приложение в различни обществени сфери.

Причината за това е, че в рамките на процедурата по медиация, за разлика от съдебния процес, се работи с емоциите на страните. Безспорно е, че когато има конфликти, емоциите са интензивни и многообразни.

Допълнителни ползи за използването на медиация са поверителността на процедурата и личното участие на засегнатите от конфликта. И докато в рамките на съдебна процедура това е невъзможно, при медиацията участието на неутралното лице /медиатора/ създава необходимата атмосфера, в която могат да бъдат обсъдени конфликтните въпроси.

Медиацията помага разрешаването на конфликти да се случва, като се промени моделът от „ориентиран към виновните“ към модел за подобряване на системата.

Най-често конфликтите са дефинирани, като значителни различия в гледните точки относно целите или най-добрите начини за постигане на тези цели.

Недобре управляваните конфликти в различните обществени сфери могат да доведат до много нежелани последствия, включително и такива свързани с повишена обществена опасност.

Следва да се отчита също, че участниците в различните системи все повече зависят един от друг. По тази причина, конфликтите могат да доведат до сериозни нежелани последствия, лошо функциониране на дадено звено или цяла структура.

“Медиацията е доброволна и поверителна процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове, при която трето лице - медиатор, подпомага спорещите страни да постигнат споразумение” - чл. 2 на Закон за медиацията.

“Предмет на медиация могат да бъдат граждански, търговски, трудови, семейни и административни спорове, свързани с права на потребители, и други спорове между физически и/или юридически лица, включително и когато са презгранични.

(2) Медиация се провежда и в случаите, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс.

(3) Медиация не се провежда, ако закон или друг нормативен акт предвижда друг ред за сключване на споразумение."

По закон тя е доброволна и поверителна. Експертът, който я подпомага, е безпристрастен към страните и не дава решения по спора. Именно защото не решава спорния въпрос, той осигурява гаранции на страните, че всеки ще бъде изслушан и ще участва във вземането на решение по честни правила.

Медиаторът е опитен в насочването на разговора така, че да се намерят допирни точки във вижданията и на двете страни.

Медиаторът улеснява комуникацията и подпомага преговорите за постигане на взаимноприемливо споразумение.

Медиацията дава възможност за запазване на поверителност на всички обсъждания и документи, представени в нея.

Процедурата е бърза, а таксите за нея са многократно по-ниски от съдебните.

Най-често завършва със споразумение.

В над 80% от случаите споразумението се изпълнява доброволно, защото страните сами са го договорили, по начин, който смятат, че съответства на интересите им и възможностите за изпълнение.